

Kertomus tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan toiminnasta 1955-56.

Toimintakauden alkaessa syksyllä 1955 oli Ursan jäsenmäärä 561, sen kuluessa seuraan on liittynyt uusia jäseniä 13 enemmän kuin mitä niistä on siitä eri syistä eronnut. Tilanne oli toimikauden lopussa seuraava:

	Kunniaj.	Vakin.j.	Vuosij.	Yht.
Pääosasto	1	95	152	248
Yl.maas.os.	1	27	75	103
Mikkelin po.	-	5	14	19
Imatran po.	-	1	20	21
Lahden po.	-	9	96	105
Tampereen po.	-	7	54	61
Lohjan po.	-	-	17	17

eli yhteensä 574 jäsentä.

Vuosikokouksessa 18.X.1955 valittiin seuran puheenjohtajaksi tohtori E. Sucksdorff, varapuheenjohtajaksi tohtori Pentti Kalaja, sihteeriksi tohtori Erkki Kääriäinen ja hallituksen muiksi jäseniksi kapt. A.J. Saari ja maisteri Matti Nurmia sekä varajäseniksi dipl.ins. Heikki Tuori ja johtaja N. Mattsson. Tilintarkastajiksi valittiin ev.luutn. L. Hiisi ja tohtori Veikko Rossi ja heidän varamiehekseen tohtori Tauno Honkasalo. Hallitus valitsi keskuudestaan varainhoitajaksi kapt. A.J. Saaren ja kirjastonhoitajaksi tohtori Pentti Kalajan. Kun kunnioitettu ja pitkäaikainen puheenjohtajamme tohtori E. Sucksdorff vuosikokousta seuranneena päivänä poistui keskuudestamme, on Ursan puheenjohtajan tehtäviä hoitanut hallituksen päätöksen mukaisesti ja yleisen kokouksen 24.11.55 antamalla suostumuksella varapuheenjohtaja.

Paikallisosastojen puheenjohtajina ovat toimineet Mikkelissä lehtori Lyyli Heinänen, Imtralla kanttori Toivo Kiuru, Lahdessa opettaja Ahti Itkonen, Tampereella rehtori Eino Lähteenmäki ja Loh-

jalla varastopäällikkö Arvo Tolonen. Lohjalla on ursalaisten sitkeä ja epätsekäs työ johtanut sikäli kauniiseen tulokseen, että tähtitornirakennus sielläkin on nyt saatu valmiiksi.

Yleisiä kokouksia on toimintakauden aikana pidetty 4. Vuosikokouksessa 18.10 oli ursalaisilla ilo kuulla ulkolaisen vieraamme Utrechtiin yliopiston astrofyysikko M. Minnaertin esitelmä "Die Einheitlichkeit des Universums". Sen tulkitsi suomeksi muutamain sanoin professori Gustaf Järnefelt, joka tämän lisäksi vielä lyhyesti kertoi eräistä tärkeimmistä Dublinin kongressissa elo-syyskuussa 1955 esillä olleista asioista, mm. uusista käsityksistä radiotähdistä sekä havainnoista, jotka koskivat novan syntyvaiheista. Kokouksessa 24.11.55 kuultiin aluksi tohtori T.J. Kukkamäen esittämät muistosaanat edesmenneestä seuran puheenjohtajasta, tohtori Eyvind Sucksdorffista ja senjälkeen professori R.A. Hirvonen esitelmöi kuumenetelmistä geodesiassa käsitellen pääasiassa Markovitz keinoa. Tämän jälkeen tohtori Pentti Kalaja esitelmöi ajanmitasta ja sen määritelmästä. Kevätkauden kokouksessa 6.3.56 professori Jaakko Tuominen kertoi diapositiivikuvien kesän 1955 Jodrel Bankin radioastronomisesta symposiumista ja Dublinin astronomikongressista. Kauden viimeinen kokous pidettiin Marsin merkeissä 24.4. Siinä kuultiin aluksi maisteri Erkki Hytösen esitelmä Marsista viimeisten tutkimusten valossa ja sitten sihteerä esitteli tohtori Johan Järnefeltin tekemät piirrookset Marsista ja hänen antamiaan havainto-ohjeita. Kuulijoita oli näissä tilaisuuksissa ^{yhteensä} noin 200 henkilöä.

Ursan hallitus kokoontui toimikauden kuluessa 5 kertaa.

Ursan kirjastoon on tullut aikakauslehdet Populär Astronomisk Tidskrift, Nordisk Astronomisk Tidskrift ja sen Aktuelle Meddelelser, The Observatory, Sky and Telescope ja Arkhimedes. Vuoden 1956 alusta on lisäksi tilattu aikakauslehti Publication of the Astronomical Society of Pasific sekä sitä seuraava Leaflet. Kirjastoon on ostamalla ja lahjoituksina saatu 19 uutta nidettä. Lahjoituksia ovat tehneet Helsingin yliopisto, professori Ölander ja tohtori Kalaja. Lainauskirjan mukaan kirjastoa käytti 18 helsinkiläistä ja 10 maaseutulaista lainaten yhteensä 118 nidettä. Kirjastossa on nyt yhteensä kirjallisuutta 428 nidettä ja aikakauslehtiä 167 vuosikertää.

Tähtitorni pidettiin syys- ja talvikauden ^{ajan} yleensä suljettuna muutamaa koululaisnäytäntöä lukuunottamatta. Kevätkaudella se oli

yleiselle avoimna maalisi- ja huhtikuun ajan. Katselijoita oli yhteensä 848 aikuista ja 706 koululaista ja lasta. Torninhoitajana on toiminut maaliskuun alusta alkaen teekkari Matti Vanninen.

Tähtitaivas no. 16 ilmestyi vuoden vaihteessa ja on lähetetty jäsenille. Samoin on jaettu ^{muutamille} aktiivisille jäsenille se pieni erä Valtiokalenterin kalendario-osan eripainoksia, jotka Helsingin yliopisto on Ursan käyttöön luovuttanut.

Ursan muusta toiminnasta mainittakoon, että sen uudet säännöt valmistuivat syksyllä 1955 ja onne lähetetty kaikille jäsenille. Paikallisosastoille on toimitettu Life-lehden numero 2/55, jossa on kaunein värikuvin valaistu kirjoitus "The Starry Universe", sekä tämän artikkelin suomennos. Lohjan paikallisosaston tähtitornia varten on Opetusministeriöltä saatu Ursan avustuksella 100 000 mk:n avustus. ~~Tässä~~ ^M mainittakoon lisäksi vielä ne lukuisat tähtitieteelliset esitelmät, joita ursalaiset ovat pitäneet eri tilaisuuksissa eri puolilla maata ja Yleisradiossa. Näitä ovat pitäneet tohtori Pentti Kalaja (20 esitelmää), professorit R.A. Hirvonen ja Jaakko Tuominen sekä Ursan sihteeri.

Helsingissä, marraskuun 12 p:nä 1956

L. Riisi

Veikko Rossi